

stila po nesrečnem mestu. Više 500 hiš so čisto izropali in potem zažgali. Strahovito so delali z ženskami in mešniki. . .

No kdo je v nevarnosti, ako liberalci po deželah razsajajo, vera ali pa ljudstvo? Kdo zajde v naj večjo nesrečo? Ali ne ljudstva, ki so zapustila Boga in vero? Bog varuj Slovence in Avstrijo tako strahovitih nasledkov liberalizma.

Cerkvena zadeve.

Poddružnice mariborske farne cerkve:

1. Cerkev vseh svetnikov v mestu. V 15. stoletju so imeli židovi v Mariboru, ko so še tu naseljeni bili, svoj lasten tempel. Po iztiranju židov iz Maribora sta Bernardin Drukher, vinski barantalec, in njegova žena Barbara ta židovski tempel leta 1501. nekoliko preurediti ino za krščansko božjo službo posvetiti dala. Tudi sta ona kaplanijo ali beneficij pri tej cerkvi ustanovila, ter kaplanu za vžitek dala hišo, dvor ino vrt poleg te cerkve, potem vrt ino malo goričico v mestnem grabnu, dve gorici na „Thombhofu“ ino v Šoberski, 1 kmetijo v Studencah, 3 dvoriče v „Steueru“, 1 kmetijo ino 1 dvorič v Hočah, 1 dvorič poleg ribnika v Gačniku, 2 kmetiji v Hotinji vasi (Ottendorf), 1 kmetijo na Pobrežji ino nekaj polja pod cerkvijo sv. Kungete za Lajtersbergom. Više sta k tej cerkvi sporočila za večno luč 20 gl. letnih dohodkov iz svoje kopalnice za Dravo.

Za ta vžitek je moral kaplan vsaki teden služiti 5 sv. meš ino vsako leto na dan sv. Jurja duhovnim v farovž dajati $\frac{1}{2}$ funt. penězov. Patronstvo, pa tudi vsa pisma zadevajoča to cerkev ino kaplanijo sta ustanovitelja izročila magistratu, ki je pa pozneje od luterških zmot omamljen baje vsa ta pisma pokončal, cerkev vseh svetnikov lončarjem za hranišče v najem dal ino zapravil cerkvi kopalnico, kaplaniji pa hišo, 2 vrta, gorico „Thombhof“, kmetijo ino 3 dvoriče v Studencah, kmetijo ino dvorič v Hočah, dvorič v Gačniku, kmetiji v Hotinji vasi, kmetijo na Pobrežji ino polje pod cerkvijo sv. Kungete.

Tako je bila cerkev oskrunjena, kaplanija pa oropana, ko so 15. septembra leta 1659. ta beneficij podelili kurmajstra Jurju Venkoviču. Ta je dal cerkev osnažiti ino zopet posvetiti. Tudi je pozidal na cerkev novi zvonik, je popravil sv. hišo ino začel zopet skrbno obdelovati zemlišča, ki so še kaplaniji bila ostala.

Ob času kaplana Jurja Rogleviča, ki je umrl 26. avgusta 1701., je imela cerkev razun glavnega altarja vseh svetnikov še 2 stranska altarja, naime: Matero Božje ino sv. Nikolavža, prižnico in 1 zvon; orgelj ino spovednice pa ni bilo pri tej cerkvi. Leta 1703. je bil Tobija Schmutz kaplan te cerkve. — Leta 1707., aprila 4. dan je zadužbino ustanovila pri tej cerkvi Maria Eusebia grofinja Galer, rojena baronovka Eibiswald. Leta 1785., januarja 12. dan,

poroča mestni župnik Jožef Otič, da je to cerkev vsled cesarskega ukaza eksektriral ino nje ključce grofu Gleispahu, krožnemu glavarju v Mariboru, izročil. Deželska gospodska je potem cerkev ino kaplanijska posestva prodala ino skupljeni denar v štirski cerkveni zavod položila. Cerkev pa še sedaj stoji na starem mestnem obzidju za Dravo na spodni strani mesta. Pred njenimi vratami stoji vojsak na straži, da ne bi iz nekdanje cerkve pobegnili njeni sedajni prebivalci — jetniki.

(Dalje prih.)

Kder je nekaj stala zibela naše vere, ondi zdaj životari za omiko zgubljeni Turk. V Evropi se krščanstvo zatiruje, a v Ameriki se krepi in naraša od leta do leta. Severna Amerika je pred 84. leti štela 25000 Katoličanov. Zdaj jih je 9,600.000. Tedaj je bila edina škofija in le 21 mešnikov. A zdaj štejemo 54 škofij, 4890 mešnikov, 4250 cerkvá, 521 samostanov, 1577 visokih in nižjih šol, zraven pa še 112 seminij, kder se 848 mladih mož pripravlja na blago delo v vinogradu Gospodovem. —

Bog jim daj svoj blagoslov!

Od leta 1295. tedaj že blizo 600 let slovi božja pot Marije lauretanske na Laškem. Veliko milijonov ljudi je ondi opravilo svojo pobožnost. In glejte, zdaj, ko se svet liberalne „svobode in omike“ cedi — zdaj so laški liberalci in frajmaurari — obiskovanje lauretanske Marije prepovedali in zatrli. Lepa svoboda to, kaj ne?

Zveličar sveta in njegova nevesta sv. kat. Cerkev sta vendar dve čudoviti prikazni! Vedno so vraženi in vselej ljubljani. Povsod napadani in po vseh krajih zagovarjani. Liberalci ju hočejo uničiti, pa so preslabi. Povsod se dvigujejo srčni branitelji: na Francoskem, Laškem, Nemškem, pa tudi pri nas na Avstrijskem. Ravno zdaj se pripravlja ves česki narod, naši brati po rodu in jeziku, na velikansko katoliško slovesnost. V krasnem mestu, v „zlati Pragi“ bodo od 31. avgusta do 5. oktobra obhajali sveto leto, 900 letni spomin na začetek prve česke, praške škofije. Letos je ravno 900 let tega, kar je sv. Bolfank prvega škofa praškega posvetil. Slovesnost utegne naj sijajniša biti na dan sv. Vavclava, patrona českega, dne 28. septembra. — Tedaj se bo tudi odprla krasno ponovljena stolna cerkva sv. Vida.

Ni dvoma, da bo ova slovesnost veliko pripomogla, da se krščanski duh pri naših bratih Čebih znatno ukrepi.

Gospodarske stvari.

Zavarovanje pridelkov proti ognju.

Gospodarje zopet opominjamo na naznanilo „zavarovalne banke Slovenije:“ zavarovati proti požaru, kmetijske pridelke, žito, klajo.

Letošnja huda vremena, ko prav pogosto strela s hrane zažiga, so gospodarjem glasen opomin, zavarovati si vsakdenji kruh, živini pa klate proti ognju. Veste tudi dobro, koliko sovražnikov je po vaséh, hudobnih razbrzdancev namreč, ki se najrajši maščujejo s tem, da poslopja požigajo.

Hiše se hudobnež ne loti tako hitro, rajši ti požge pridelke v kozolecu ali žito v kôpah. Če pa ve, da imaš pridelke zavarovane, jih ne bo lahko požigal šel, ker ve, da ti s tem posebne škode ne napravi.

Naj se vam torej malo denarja ne smili, s katerim se zoper take nesreče obvarite.

Pri tej priliki opominjamo vse gospodarje, katerim naš list v roke pride, da ne poslušate hujškalcev, ki so zopet začeli proti banki „Sloveniji“ zabavljati in laži trositi. Tako so delali z nevošljivimi Nemci vred domači paglavci iz začetka, ko se je banka snovala. Potem je bil en čas mir. Ko je pa meseca maja t. l. občni zbor delničarjev popolnil opravični svet z gospodi konservativne stranke slovenske, in posebno odkar je eden liberalnih Slovencev iz same jeze nad vspedom volitve iz ravnateljstva stopil, od tega časa začelo se je, kakor iz več krajev čujemo, zopet rovanje proti banki „Sloveniji.“ Ti ljudje so kakor stara baba. Dokler ji v vsakej reči vstrezaš ter ji ničesar ne oporekaš, je mir; brž pa, ko ji eno ali drugo odrečeš, ali jo zavrneš, obesi čobo in te začne obirati pri ljudeh, da se ji z ust kadi. —

Naj vas torej hujškanja in obrekovanja taci sebičnikov ne begajo. Novo izvoljeni gospodje opravični svetovaleci so pošteni in previdni možje, katerim je mar za domači ustav zavarovalne banke. Kdor pa zoper domačo stvar hujška, ne more kaj prida človek biti.

Domači pomočki:

Zoper žuželke na kumarah (gurkih.)

1. Na kumarah kakor na dinjah (tikvah) so rade žoltkaste žuželke, ki zelišče in sad pokončajo. Najboljši pomoček zoper ta merčes je škropljenje z gnojnico od kurjeka. Na 1 funt. kurjeka se vlije kakih 5 bokalov (pintov) vode, mešanica stoji 24 ur, potem se ob večerih, ko solnce več ne pripeka, s to gnojzico kumare ali dinje škropijo.

Zoper dristo pri prasutih.

2. Odstavljenih prasut se kaj rada drista loti, zarad česar jih dosti pogine. Navadno daje se odstavljenim prasutom kisl mleko, kar jim dobro tekne. Da pa driste ne dobijo, primešaj kislému mleku (za 3 bokale) 2 do 6 lotov mizarškega kleja (Tischlerleim), ki se poprej v topli vodi razpusti. Ko se že vleče primešaj ga kislému mleku, ki se vsled tega nekoliko bolj zgosti, ko se mešanica dobro predela. Dokler še praseta

d iste nimajo, zadostajeta 2 lota omenjenega kleja ali lima, da se bolezní v okom pride; če pa svinje bolezen že imajo, treba do 6 lotov kleja primeševati.

Dobro je tudi kislému mleku primeševati pšeničnih otrobov, iz začetka manj, potem pa več in vmes posuti nekoliko zrn ječmena in ovsu.

Mlatiči in sploh delalci postajajo dragi. Časih še jih za dobro plačilo dobiti ni. Zato so se kmeti bohinske srenje na Kranjskem lepo pogovorili in si kupili mlatilno mašino za 145 gld. pri Henriku Lanc-u, fabrikantu v Mannheim-u. Mlatilnica vaga 3 dobre cente. Ni večja, kakor navadna „pajtelkašta.“ Dva človeka jo gonita. Trije pa — eden moški in 2 ženski — strežejo. Vsako uro namlatijo po 3 cente zrnja iz klasovja. V nekaterih dnevih je mlatitev končana za celo srenjo — brez mlatičev.

Mašina ni preumetno narejena. Ako se kaj pokvari, jo lahko popravi vsak kovač.

Bčelarsko društvo v Mariboru je pri vinorejski šoli svoje bučele razpostavilo na ogled. Pristop je vsaki den svoboden od 5.—6. ure na večer. Rojev je vseh 28 v podučljivih in nagledovanja vrednih panjih ali koših. Bučele so raznovrstne: domače, laške in hanoveranske. Tudi iz Egipta jih društvo namisli kmalu dobiti.

Vsako nedeljo se od 9.—10. ure v vinorejski soli razlaga o bučelarstvu.

Dopisi.

Iz Ljutomera. 27. jul. (Razne novice.) Ves svet den denes brepeni po omiki in izobraženosti. Zatorej se stavijo, kjer koli je le mogoče, šole, ktere naj bi ljudsko omiko povzdignile. Po drugih krajih se mnogo trudijo, da si naredé novo šolo in da dobe učitelja. A pri nas? Ker sta krajni in okrajni šolski svet národna, to naše nemškutarje tako v oči bode, da po svoji moči povsod zapreke delajo. Dokaz. Šolska soba 4. razreda je v prostorih občinskega brama, a županstvo ljutomersko je preteklo dni to stanovanje odpovedalo krajnemu š. svetu, ali pa na izbiro dalo 60 fl. plačati. Ta srd pa dohaja od tod, ker so pri okrajnem zastopu tako strašno propali in se vrh tega še sramotno blamirali. V odbor okraj. zastopništva pa ni voljen ne eden ljutomerski nemškutar. Sicer se pa ti ljudje vedno jezé, da se jim šola slovenizira, poslušat pa še nobeden ni prišel, tedaj tudi nobeden iz prepričanja ne govori. Jaz pa mislim, da se naši učitelji še preveč z nemščino po šolah vkvarjajo.

Vse graje je pa vreden naš čitalniški krčmar, ki z nemškutarji drži, in ž njimi vred zabavlja čez vse, kar je národno. Povejte mi, gospod gostilničar, od koga Vi svoje peneze dobivate, ali od našega slovenskega kmeta